

UTDANNINGSMELDING FRA INSTITUTT FOR SAMMENLIGNENDE POLITIKK FOR KALENDERÅRET 2009

1. Studietilbudet ved instituttet

Tabell 1. Antall studieprogram				
	2006	2007	2008	2009
Årsstudium	0	0	0	1
Bachelorprogram	1	1	1	1
Integr. master/profesjon	-	-	-	-
2-årig master	1	1	1	1
Studieretninger				
Sum	2	2	2	3

Institutt for sammenlignede politikk deltar i syv studieprogram:

Bachelorprogrammet i sammenlignende politikk

Bachelorprogrammet i politisk økonomi (sammen med Institutt for økonomi)

Bachelorprogrammet i Europastudier (sammen med Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap – AHKR)

Bachelorprogrammet i Latin-Amerikastudier (sammen med Institutt for fremmedspråk, Institutt for geografi og Institutt for sosialantropologi)

Bachelorprogrammet i USA studier (samen med Institutt for fremmedspråk, og Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap – AHKR)

Masterprogrammet i sammenlignende politikk.

Årsstudium i sammenlignende politikk

Instituttet har ikke planer om å trekke seg fra noen av samarbeidsprogrammene.

Det har ikke vært andre endringer i våre studieprogram, med unntak av opprettelsen av et eget årsstudium. Som ledd i arbeidet med dimensjonering av studietilbudene ved fakultetet, ble tilbudet av årsstudier utvidet. Det generelle årsstudietilbudet i samfunnsvitenskapelige fag ble lagt ned, og som erstatning ble årsstudier i de disipliner der dette ikke fantes, deriblant sammenlignende politikk, opprettet. Årsstudiene er ment å fungere som rekrutteringsvei for flere målgrupper: potensielle studenter som ønsker en mindre forpliktende og kortere smakebit på universitetsstudiene, ”nasjonale utvekslingsstudenter”, søkere med behov for undervisningskompetanse og /eller etterutdanning. Årsstudiene vil kunne appellere til disse

gruppene da det ofte ikke er mer enn ett år de ønsker å studere i første omgang. Årsstudiene vil derved kunne verne bachelorprogrammet for et kunstig høyt frafall.

	2006	2007	2008	2009
Bachelor	15	17	17	12
Master	10	11	10	8
Ph.d				
Sum 25	25	28	27	20

1.1 Vurdering av studie- og fagtilbudet, tid til forskning.

Som vi ser av oversikten, sto Institutt for sammenlignende politikk oppført med totalt 28 og 27 emner i henholdsvis 2007 og 2008. Dette var ikke reelle tall, siden en del av disse emnene var såkalte "sovende emner", som vi nå har fått fjernet fra porteføljen vår ved å melde det inn som studieplanrevisjon i april 2009. Med tilføyelsen av emnet SAMPOL 220 til vår emneportefølje er det totalt 12 emner på bachelornivå og 8 emner på masternivå.

Forventningene om raskere gjennomstrømming på masternivå har resultert i betydelig omorganisering av masterprogrammet og med et fortsatt høyt forholdstall mellom fast vitenskapelig ansatte og antall studenter, 83 på masterprogrammet og 283 på bachelorprogrammet, har dette uten tvil gått på bekostning av den tid som kan vies til forskning og har hatt betydning for mulighetene for å gjennomføre forskningsprosjekter etter planen. Det høye antallet avlagte eksamener i instituttets emner, for 2009 totalt 904, er også med på å øke arbeidsmengden. Vi håper at omleggingen av masterprogrammet med opptak én gang i året, som ble innført fra og med høsten 2008, skal føre til frigjøring av noe undervisningstid. På den annen side er nå eksamensavviklingen en kontinuerlig prosess, mens den tidligere var konsentrert til slutten av hvert semester. Det diskuteres også å innføre undervisning i konsentrerte perioder.

Kvalitetsreformen har medført en betydelig og permanent økning i ressursene som brukes på undervisning. Kravene til evalueringer, koordinering av emneundervisning og seminarer, kvalitetssikring ved ekstern sensur, internasjonaliseringstiltak og rapporteringsrutiner legger beslag på store tidsressurser som går på bekostning av den tid som kan vies til forskningsvirksomhet.

2 Studentdata

Tabell 3. Studieplasser, søkere, opptak, fremmøte 2009

Program:	Studie- plasser	Antall søkere	Endr 08-09	Søkere pr st.plass	Ja-svar	Fremmøte
Årsstudium	25	51		2,0	50	25
Bachelorprogram	90	146		1,6	132	93
Integr. master/profesjon						
Sum Samordna opptak	115	197		1,7	182	118
Mastergrad	25	51		2,0	26	25
Videreutd.						
Profesjon						
Sum utenom SO	25	51		2,0	26	25

2.1 Studieplasser, søkere, opptak, fremmøte

Opptakstillene ved Institutt for sammenlignende politikk er relativt stabile, og i motsetning til en del andre fagområder ved SV-fakultetet opplever vi en økning i antall ja-svar når det gjelder bachelornivået. Vi har 1,6 søkere pr. studiepllass på bachelornivå, og 2,0 søkere pr. studiepllass på masternivå, noe som må sies å være tilfredsstillende.

Opptaksrammene ved Institutt for sammenlignende politikk oppleves som tilfredsstillende når det gjelder bachelornivået. Vi hadde 146 søknader til 90 studiepllasser på bachelorprogrammet høsten 2009. Dette betyr at vi er sikret studenter med relativt gode karakterer og trolig også god motivasjon for å begynne på faget. Når det gjelder mastersøknader hadde vi 51 søkere høsten 2009. Det vil si at rekrutteringen til masternivået ikke er fullt så god som til bachelornivået. Av de 51 som søkte opptak til masterprogrammet fikk 37 tilbud. Av disse 37 takket 26 ja til studiepllass. Det vil si at 11 takket nei. Som et ledd i rekrutteringen til masterprogrammet vil instituttet i løpet av våren 2010 derfor holde et orienteringsmøte om masterprogrammet for aktuelle søkere.

2.2 Gjennomføring og frafall

Program	Nye studenter H09	Registrert V10	Permisjon	Overgang	Sluttet
Årsstudium	25	19	-	1	4
Bachelorprogram	90	78	1	-	11
Integr. master/profesjon					
2-årig master	26	23	1	-	2
Sum	141	120	2	1	17

Når det gjelder årsstudiet ser vi at av 25 studenter som startet opp høsten 2009, har 19 registrert seg våren 2010.

På bachelorprogrammet ser vi at av 90 studenter som startet opp høsten 2009, har 78 studenter registrert seg våren 2010. Det vil si at vi har mistet 13 % av studentene mellom første og andre semester. Sammenligner vi oss med våre naboinstitutioner, ser vi at sosiologi har mistet 16 % av sine nye studenter, mens administrasjon og organisasjonsvitenskap har mistet 18 % av studentene sine etter første semester. Sett i denne sammenhengen er vårt frafall relativt lavt.

Med hensyn til masterprogrammet ser vi at av 26 studenter som startet høsten 2009 har 23 studenter registrert seg våren 2010. Det vil si at på masternivå har vi mistet 11 % av studentene mellom første og andre semester. Alt i alt ligger frafallet på et relativt lavt nivå.

2.3 Studiepoengproduksjon 2009

Nivå	Studiepoeng pr student 08	Studiepoeng pr student 09	Fak måltall stp/st
Årsstudium	-	22,3 (kun høst 09)	
Bachelornivå	43,7	46,0	
Masternivå	49,4	41,0	
Sum	45,2	43,5*	41
Derav videreutdanning (Spesifiser nivå)			

* Årsstudiet er ikke med i summeringen.

Når det gjelder studiepoengproduksjonen viser Tabell 5 at institutt for sammenlignende politikk ligger over fakultetets måltall. Det er verdt å kommentere at årsstudiene er kommet til for 2009, men at årsstudiet allikevel ikke utgjør en del av tallgrunnlaget for beregningen av antall studiepoeng pr student for 2009 i Tabell 5. Studiepoengproduksjonen på mastergradsnivå var eksepsjonelt høy i 2008, i og med at det var flere enn vanlig som gjorde

seg ferdige i 2008. Tiltak iverksatt i 2007/2008 for å øke gjennomstrømmingen i tråd med SV-fakultetets planer ser ut til å ha gitt effekt i 2008. Dette forhold forklarer den relative ”nedgangen” i studiepoengproduksjonen på masternivå i 2009. Det er fremdeles god gjennomstrømning på masterprogrammet.

2.4 Internasjonalisering

	2006	2007	2008	2009	
innreisende studenter					
utreisende studenter			25	27	

Av de 25 studentene som reiste ut i 2008 var det 24 på bachelornivå og én på masternivå. Av de 27 som reiste ut i 2009 var det 24 på bachelornivå og 3 på masternivå.

Bachelorprogrammet i sammenlignende politikk inneholder seksti (60) frie studiepoeng som vi oppmuntrer studentene til å bruke til utenlandsopphold. Utenlandsopphold blir ansett som en naturlig del av en utdanning i sammenlignende politikk. Muligheter for mobilitet blir nevnt i alle sammenhenger i informasjonsmaterieell og på informasjonsmøter. Instituttet prioriterer å ha et bredt tilbud av utvekslingsavtaler, spesielt når det gjelder å dekke mange europeiske land.

Masterprogrammet i sammenlignende politikk har også gode muligheter for utveksling, siden substanskursene, som utgjør andre semester, kan erstattes med kurs på masternivå ved andre universiteter. Dette gjør at også studenter på masternivå kan ha studieopphold i utlandet, slik at de kan ta spesialiserte kurs innen emner som er relevante for studiene deres.

Instituttets aktive holdning til internasjonalisering medfører også at studenter fra andre programmer, både programmer der institutt for sammenlignende politikk er med og andre, får benytte instituttets avtaler for mobilitet. Instituttet har prioritert å ha et bredt nettverk i og utenfor Europa, slik at vi kan tilby et vidt spekter av muligheter for utveksling.

Institutt for sammenlignende politikk tilbyr også flere kurs på engelsk hvert semester, både som skreddersydde tilbud rettet mot utvekslingsstudenter og som regulære deler av studieprogrammene. Dette gjør at vi stiller sterkt med hensyn til ”internasjonalisering hjemme”, ikke bare ved at studenter får erfaring med undervisning på engelsk, men også gjennom at de får kontakt med utenlandske studenter som deltar på de samme emnene.

2. 5 Karakterfordeling

	A	B	C	D	E	F	Total
Lavere nivå	18,0	23,2	37,0	16,7	3,9	1,4	
Integr. master/profesjon							
Masternivå	16,8	37,6	37,6	5,9	1,0	1,0	100,0
Herav masteroppgaver	20,0	44,0	24,0	4,0	4,0	4,0	100,0

I og med at det er eksterne sensorer som er med og bedømmer våre kandidater, viser karakterfordelingen at de innleverte masteroppgavene ligger på et gjennomgående høyt faglig kvalitetsnivå.

2.6 Kandidatproduksjon

Nivå	Kandidater 2009	Normert tid	Endring 08- 09	Studietid (snitt)	Endring 07- 08
PPU					
Bachelor 3 år	36		-7		-2
Bachelor 4 år					
Master 2 år	25		-14		+11
Integr. master/profesjon					
Sum	61		21		9

Det er fire innleveringsfrister for masteroppgaven i året, og i løpet av 2009 fullførte 25 kandidater mastergraden i sammenlignende politikk. Ekstraordinært mange kandidater gjorde seg ferdige med masterstudiet i 2008. Dette forklarer både den positive endringen i kandidatproduksjonen mellom 2007 og 2008 og den negative endringen i kandidatproduksjonen mellom 2008 og 2009. Instituttet jobber kontinuerlig med å opprettholde kandidatproduksjonen i tråd med kravene til normert studieprogresjon.

3 Kvalitetssikring og – utvikling

3.1 Kvalifikasjonsrammeverket

Arbeidet med innføring av læringsutbyttebeskrivelser ble avsluttet i 2009. De emneansvarlige leverte inn utkast til læringsutbytteformuleringer for hvert enkelt emne i begynnelsen av mars 2009. Programstyrene gikk så gjennom disse tekstene og reviderte dem. På disse møtene var også studentene representert og invitert til å komme med sine tilbakemeldinger. Prosessen som ble fulgt i forbindelse med innføringen av læringsutbyttebeskrivelser sikret at alle korrekte instanser ble hørt, og at studentenes interesser ble ivaretatt gjennom representasjon både i undervisningsutvalg (programstyrer) og i instituttrådet.

3.2 Eksamens- og sensorordning

Som et ledd i kvalitetssikringsarbeidet har instituttet alltid ekstern sensur på alle emneeksamener. Dette krever betydelige ressurser, men det har høy prioritet. Det viser seg imidlertid at det er arbeidskrevende å rekruttere sensorer. Kravene til at sensor skal utarbeide begrunnelser for karakteren gjør at mange opplever dette som en ekstra belastning, selv om det er lagt inn som en del av honoreringen. Institutt for sammenlignende politikk mener at ekstern sensur bør brukes i så stor grad som mulig. Dette er et ledd i kvalitetssikringsarbeidet og er også med på å sikre en nasjonal standard, samtidig som det er et virkemiddel til å unngå at hele byrden med eksamensarbeidet faller på den interne staben.

Når det gjelder programsensorrapportene, har instituttet hatt stor nytte av disse. Vi har hatt anledning til å få programsensor til å vurdere forhold som har vært av interesse for oss, og på den måten har disse rapportene fungert bra som et ledd i internevalueringen.

3.3 Evaluering av emner og program.

Det blir foretatt jevnlig emneevalueringer og i 2009 er det blitt gjennomført studentevalueringer av totalt ni (9) emner på bachelornivå. Som et ledd i forbedringen av metodene for emneevalueringene har instituttet i 2009 i tillegg til evalueringsskjemaene som studentene bes om å besvare, gjennomført møter med en fokusgruppe bestående av studenter og møter med seminarlederne for å få ytterligere tilbakemeldinger av betydning for emneevalueringene. Denne endringen i opplegget for emneevaluering som innebærer bruk av fokusgrupper er et direkte resultat av rapporten fra programsensor for bachelorprogrammet.

SAMPOL 100: Innføring i sammenlignende politikk er et 10 studiepoengs valgfritt emne som inngår som en del av innføringsemnene ved Instituttet. Evalueringen av SAMPOL 100 høsten 2009 viser at det store flertallet av studentene er fornøyde eller svært fornøyde med pensum, forelesninger og seminarundervisningen i dette emnet. 44 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 112: Politikk i USA er et 15 studiepoengsemne som er obligatorisk for studenter på Bachelorprogrammet i USA-studier. Emnet får også svært god evaluering av studentene både når det gjelder kursinnhold og forelesninger. Seminardeltagelsen var imidlertid ujevn og i vårsemesteret 2010 gjennomføres det et revidert og detaljorganisert seminaropplegg i dette kurset. 46 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 113: Praksis i sammenlignende politikk er et pilotprosjekt som Institutt for sammenlignende politikk startet opp våren 2008. Det er et studieemne på bachelornivå som gir 20 studiepoeng. Bakgrunnen for opprettelsen av emnet var et ønske om å redusere avstanden mellom universitet og arbeidsliv, og å styrke profilen til grunnutdanningen som selvstendig, kompetansegivende utdanning. Ni studenter var våren 2009 i praksis i 8 bedrifter (StatoilHydro, NCE Subsea, Hordaland Fylkeskommune, NAV, Maritimt Forum, KS, FN-sambandet og SiU). Evalueringen av praksisfaget våren 2009 viser at faget var en suksess, med godt fornøyde bedrifter og studenter. Faget ble synliggjort blant studentene som et spennende alternativ til konvensjonelle emner når frie studiepoeng skal tas. Høsten 2009 var 14 studenter i praksis i 12 bedrifter. Pilotperioden blir avsluttet ved utgangen av 2010 og en arbeidsgruppe skal nå sluttevaluere prosjektet med sikte på eventuell videre opprettholdelse av praksisemnet.

SAMPOL 115 : Democracy and Democratization er et engelskspråklig 15 studiepoengsemne og er ett av de obligatoriske emnene på 100-nivå. Evalueringen av SAMPOL 115 høsten 2009 viser at studentene er meget godt fornøyde med emnet og vil anbefale det til andre studenter. Viktige innholdsmessige grep for å styrke seminaropplegget ble foretatt i 2009, og seminarundervisningen får da også god vurdering av studentene. 62 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 120 : Scandinavian Politics and Government er et engelskspråklig 15 studiepoengsemne som primært er et fagtilbud for utvekslingsstudenter. Studentene er fornøyde med emnet og vil anbefale det til andre studenter. Seminarene uten undervisningsassistenter fungerte imidlertid ikke. Kun 38 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 212 : Social Movements, Organizations and Political Parties gir 15 studiepoeng og er et av de valgfrie emnene på 200-nivå. Studentene var godt fornøyde med emnet og vil anbefale det til andre studenter. Seminarundervisning uten undervisningsassistenter fungerte i all hovedsak dårlig. Kun 36 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 213: Political Economy and the Welfare State/SAMPOL 214: Political Economy Gir henholdsvis 15 og 10 studiepoeng og er to av de valgfrie emnene på 200-nivå. Studentene er relativt fornøyde med emnet og flertallet av studentene mener at det faglige utbyttet er godt. Seminarundervisningen fungerte dårlig p.g.a. svært dårlig oppmøte på seminarene. Bare 39 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 215: Polity, Politics and Policies of the European Union gir 15 studiepoeng og er et av de valgfrie emnene på 200-nivå. Studentene er fornøyde med emnet og vil anbefale det til andre studenter. 52 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

SAMPOL 220 : Political Development in Latin America er et nytt engelskspråklig 15 studiepoengsemne som ble gjennomført for første gang i vårsemesteret 2009. Evalueringen viser at så å si alle studentene er fornøyde eller svært fornøyde med pensum og undervisningsopplegget i dette emnet. Vel 44 % av studentene svarte på evalueringsskjemaet.

Studentevalueringene viser at seminarundervisningen i enkelte tilfeller ikke har fungert tilfredsstillende. Instituttet jobber derfor kontinuerlig med å forbedre seminarundervisningen. Innsatsen settes inn på to plan. For det første, har instituttet satt i verk tiltak for å forbedre den løpende kontakten mellom de emneansvarlige og seminarlederne. For det andre, har instituttet satt inn store ressurser på å totalstrukturere det programmessige innholdet i seminarene gjennom utarbeidelse av detaljerte seminarhefter for de enkelte emnene, slik at både seminarledere og studenter på forhånd vet hva som blir forventet av dem av oppgaver i seminarene.

4 Vurdering av læringsmiljøet

4.1 Studentmedvirkning

Instituttet oppfatter læringsmiljøet som godt. Studentmedvirkning sikres gjennom fagutvalg og studentrepresentasjon i instituttråd, samt studentrepresentasjon i programstyrene for

bachelorprogrammet og masterprogrammet. I tillegg avholder instituttet et eget møte med medlemmene av fagutvalget hvert semester. Etableringen av fire forskningsgrupper har også ført til at flere masterstudenter knyttes nærmere til den pågående forskningen ved instituttet.

4.2 akademisk og sosial integrering

Med hensyn til akademisk integrering, oppfordres studentene til å delta i instituttets fire forskningsgrupper. Når det gjelder sosial integrering, organiseres det en egen mottagelsesfest for nye masterstudenter hver høst, der disse både møter ”gamle” masterstudenter og medlemmer av den vitenskapelige staben.

4.3 Rammevilkår

Tilgang til ønskede lokaler/tider kan være en utfordring p.g.a. knapphet på store forelesningslokaler i vårt nærområde. Vi har også opplevd en del problemer med hvordan timeplanleggingssystemet fungerer, noe som har ført til mange og hyppige endringer av timeplanene. Dette virker belastende både på den vitenskapelige og administrative staben. Dette systemet skal være under utbedring, så vi må foreta en ny evaluering etter kommende semester.